

Gondolat

Szerkeszti: Kemenes Lajos

TARTALOM:

*Mit hoz a holnap? • Az olasz
gyermeknyaraltatás botránya •
„Göndör a babám!” • Nap-
fürdő és holdfürdő • Liszt
Ferenc a zsidókról • Hol
késik a tőzsdereform? •
Mennyibe kerül egy
patika?*

Megjelenik hetenként

*Budapest, 1920. évi
augusztus hó 19.
II. évf. 34. sz.
Előfizetési díj
negyedévre
50 korona*

*Kiadja a
Központi
Sajtó-
vállalat
R. T.*

ÁRA

• 4 •

Szombat

TIVOLI MOZGÓ

VI., Nagymező-utca 8.

*Naponta változatos
műsor.*

Előadások naponta 1/2, 5, 1/2, 7 és 1/2, 9 órai kezdettel.

SCALA SZINHÁZ

Angol Park mellett.

Minden este 3/4, 7 órakor Csataj Janka,
Magaziner Erzsé, Galetta Ferenc és
Gallai Nándor föléptével:

ANGYALKA.

KERTMOZI (Városligeti fasor és
Aréna-út sarkán.)

FRANCIA o o **A BŰN GYERMEKE**
ATTRAKCIÓ!!

MAUPASSANT novellája filmen 5 felvonásban.

Előadások 1/2, 9 } A főszerepben ROBINNE,
és 10 órakor. } a legjobb párisi filmstar.

MOZIT akar berendezni villany-
mészfény- vagy acetilénre ?

Kérjen árajánlatot

HATSCHER ES FARKAS

kinematografiai szaküzletből

Budapest, IV., Károly-körút 26.

Filmkölcsönző! TELEFONSZÁM: 142-78.

Az irodalom szenzációja:

BANGHA BÉLA legújabb műve
Magyarország ujjaépítése
és a kereszténység. Ára 35.20 K.

Kapható a Központi Sajtóvállalat könyvkereske-
désében Budapest, IV., Duna-u. 6. (Klotild-pale-
tában, a Belvárosi kávéház mellett.)

JARDIN DE PARIS

Az előkelő világ szórakozóhelye. Csupa
elsőrendű bel- és külföldi attrakció. Arnyas kert.
Elsőrendű konyha. Speciális uzsonnák.

FŐVÁROSI CIRKUSZ VÁROSLIGET.
Telefon 55-55.

Naponta este fél 8 órakor a kiválóan
szenzációs műsor.

Uj! 3 Tribollos, Strodi, 3 Alfredo. Uj!

Csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap délután
4 órakor családi- és gyermek-előadás.

**A keresztény
magyarság
nagybankja**

a

**Magyar
Nemzeti
Gazdasági
Bank**

ideiglenes helyisége

IV., Gerlóczy-u. 11. l. em.

Elfogad betéteket folyó-
számlán és takaré-
pénztári könyvecskére.

RÉSZVÉNYEK ÁRA
DARABONKÉNT 105 KOR.

Hansa cigarettahüvely vattával

**HANSA
CIGARETTAPAPIR**

Gyártja:

NOVEMBER JENŐ

Budapest, II., Lövőház-u. 22/a. Telefon: 175-42.

Somolcsai

Mit hoz a holnap?

Minden jel arra vall, hogy Európa új bonyodalmak előtt áll. Az orosz bolsevizmus fegyveres előretörése, az angol-francia ellentét, a csehországi mozgósítás és még számtalan egyéb jel amellel szólnak, hogy az emberek által annyira sóvárgott békének még igen nagy akadályai vannak. A legyőzött nemzetek, szívükben keserű daccal tekintenek a békét diktáló hatalmasok felé, de a győzők országaiban is olyan tüneteket észlelünk, amelyek azt bizonyítják, hogy ők sincsenek hijával a belső bajoknak. Az utóbbi évek történetét éppen az jellemzi, hogy a külső harcon túl, amelyet az egyes államok egymásközt folytattak, minden államnak megvolt a maga belső harca, amelyet a más gazdasági helyzettel és más világnézettel bíró társadalmi rétegek egymással vívtak. Ez áll a győzőkre és legyőzöttekre egyaránt.

Magyarország árván és elszigetelten áll ebben a nagy kavargásban. A külső bajokon kívül neki is

megvannak a maga nagy belső bajai. Határain, amelyek fojtogatják, irigy és rosszindulatu ellenségek figyelnek. Ennek dacára a kommunizmus megdőlte óta politikánk nem tudott kiemelkedni a kicsinyes és szüklátóköri pártpolitika hinárjából. Heteken, hónapokon át személyi torzsalkodásokkal keserítették a halódó országot és a halódó népet a nagy idők kis politikusai. Amitől nagyon sokan tartottak, hogy t. i. a keresztény politikai irányzat hajótörést fog szenvedni képviselőinek gyarlósága, megbízhatatlansága és önzése miatt, ha még nem is következett be, de bekövetkezhetik. A társadalmi egység is gyenge lábon áll, mert a kormányzat egyrészt alig tett valamit ezen egység érdekében, másrészt nem mert vagy nem akart bátor kézzel és kiméletlenül lesújtani azokra, akiknek nem kell a társadalmi egység.

A destrukció pedig csendben, szívosan, fáradhatatlanul dolgozik tovább sajtóban, politikai és gazdasági életben, látható és láthatatlan fegyverekkel. Ziláltan, egységes terv, határozott célkitűzés nélkül állunk a vajudó időknek sodrában.

Pedig rohan az idő, rohannak az események és mi határozott célkitűzés és bátor cselekvés híján el fogunk pusztulni. Tisztában kell lennünk azzal, hogy mit akarunk. Le kell szögeznünk azt, hogy a magyarság inkább elpusztul, de a bolsevizmus igáját mégegyszer nem veszi nyakába és inkább haljon meg itt mindenki, férfi, asszony és gyerek, ne maradjon kő-kövön, vesszen el minden érték, de az ázsiai szocializmust, amely minden etikai érték sárbataposásával, a legvadabb, legállatiasabb eszközökkel akar érvényesülni, mi magyarok be nem vesszük soha, mert ellenkezik hitünkkel, meggyőződésünkkel, becsületünkkel. De le kell szögeznünk azt is, hogy tisztán látjuk a harcot, amely az egész világon a tőke és a munka között folyik, látjuk a kapitalista gazdasági berendezkedés égbekiáltó igazságtalanságait, tudjuk, hogy azt a gazdasági rendet, amely milliók elnyomásán és kizsákmányolásán alapul, fenn nem tarthatjuk mi sem. Az örök keresztény etika szempontjaihoz igazodó szocializmus útján akarunk haladni. Azokat a belső ellenségeket pedig, akik légbecsületesebb jószándékainkat is visszautasítva, még most is egy újabb felfordulás, egy újabb testvérharc előkészítésén munkálnak, csak azért, hogy a zavarosban halászhaszanak, el fogjuk nyomni, le fogjuk törni. Ez szentkötelességünk, mert nem tudjuk, mit hoz a holnap.

Az olasz gyermeknyaraltatás botránya

Hogy bántak a bécsi gyerekekkel?

A kora tavasszal szó volt arról, hogy *Olaszország* is vendégül lát üdülésre szoruló magyar gyermekeket. A terv azonban — hogy, hogy nem — nem valósult meg: az olasz gyermekakció nem jutott tovább a beharangozásnál. Nem tudjuk biztosan, mi volt az oka, hogy Itália miért maradt meg csak az ígéretnél, azt sem tudjuk, vajjon a világgá kürtölt tervnek volt-e valami gyökere otthon, — mindez nem is fontos. De igenis lényeges, hogy ez a terv füstbe ment; örvedetes, hogy magyar gyermek nem élvezett olasz vendégszeretetet, mert az osztrák gyermekek nyaraltatása körül olyan példátlan botrány keletkezett, hogy ennek hallatára nem akadna magyar anya, aki egy másodpercig is tűrné, hogy szemefénye, gyermeke olasz földön maradjon.

Az eset a következő:

A bécsi szociáldemokrata *Kinderfreunde* egyesület a milánói szocialistákkal egyetértően *Wiener Kinder nach Italien* címmel gyermeknyaraltató akciót kezdett. Küldtek is egy csomó gyermeket Olaszországba. Ezelőtt két hónappal mint a bomba csapott le a bécsi szülők közé az a keresztény-szocialista leleplezés, hogy az Itáliába küldött szegény bécsi gyermekeket az olasz elvtársak *vallásellenes, erkölcstelen és bolsevik szellemben megdolgozzák*, ártatlan lelkületük a legnagyobb veszedelemben forog. A dolog úgy pattant ki, hogy *P. Coray* svájci bencés a *Reichspost*-ban terjedelmes jelentésben számolt be arról, milyen botrányos állapot van két helységben, *Castel San Giovanni* és *Borgonuovo*-ban. A bencést *Bollizzari* piacentzai

Sondolat

püspök bizta meg, vizsgálja meg a gyermekek helyzetét, mert mindenféle komoly hírek keringtek arról, milyen botrányos az élet ebben a két helységben, ahol szociáldemokraták «gondozzák» a gyermekeket. A püspök viszont azért rendelte el a vizsgálatot, hogy jelentést tegyen a pápának, akinek a közbenjárásával akarta a bajokat orvosolni.

A *Reichspost* leleplezése nagy fölháborodást keltett Ausztriában és kinosan érintette azokat a tisztességes olasz köröket, akik távol álltak ettől az akciótól. A bécsi szociáldemokrata városi urak a megdöbbentő közlemény megjelenése után nagy hangon kijelentették, hogy P. Coray jelentéséből egy betű sem igaz és hangoztatták, hogy a vizsgálat majd elégtételt ad az olasz elvtársaknak. A vizsgálat valóban meg is indult, hét hétig húzódott s az eredmény az volt: az elvtársak maguk is kénytelenek voltak beismerni, hogy bizony történt egy-és más a két szóbanforgó helységben, ami fölöttébb sajnálatos. A *Reichspost* azonban sorra megcáfolta a «vizsgálat» eredményeinek tagadó állításait és egy újabb, föltétlenül szavahihető jelentés alapján kimutatta, hogy mi történt a bécsi gyermekekkel.

Borgonuovo-ban a gyermekek egy menedékházban voltak elhelyezve, ahol a szociáldemokrata-bizottság által kiküldött felügyelő gondozta őket. Bár a menedékházban apácák is voltak, az elvtársak nem engedték meg, hogy ők a gyermekekkel bármiként is törődjenek. A gyermekek, fiuk és leányok, megérkezésük után két hétig egy és ugyanazon teremben aludtak. A hiányos felügyelet miatt több ízben előfordult, hogy *ugyanazon nembeli két-három gyermeket egy ágyban találtak*. A fiukat és leányokat csak akkor helyezték el külön hálóterembe, amikor az apácafőnöknő minden tilalom ellenére beavatkozott a dologba és felhívta az illetékesek figyelmét arra, milyen erkölcsi veszedelemmel jár ez a helyzet. Az is megtörtént — pontosan tizszer — hogy két-három fiu vagy két-három leány *közösen fürdött mindenféle ruhadarab nélkül*. Amikor az apácák ezt meg-

tudták, lépést tettek e szeméremsertő visszaélés megszüntetésére, erre azt a felvilágosítást kapták, hogy *a bizottság egyik tagja rendelkezett az ily módon való fürdésről*.

A gyermekek egyébként semmivel sem foglalkoztak. A szociáldemokrata moziba azonban szorgalmasan elvitték őket, nem egyszer megtörtént, hogy *éjjélkor kerültek haza*. Egyszer a szociáldemokrácia dícsőségére, előadást rendeztek, amelyen négy osztrák fiúnak is közre kellett működnie, ezeket tiszta vörös ruhába öltöztették. A gyermekekkel olasz forradalmi dalokat tanítottak be, mindenekelőtt a *Vörös lobogó* című bolsevik indulót. A bizottság *nem engedte meg, hogy a gyermekek vallás-oktatásban részesüljenek, vagy templomba járjanak*. «Mi enni adunk nektek, mondták a gyermekeknek, ha az apácákkal a templomba akartok menni, ezek a rózsafüzértiket adhatják nektek enni valóul».

Castel San Giovanni-ban a bécsiek gyermekmenedékhelyen voltak elhelyezve, amelynek felügyelője azzal szórakoztatta a fiatalokat, hogy részleteket mesélt nekik erkölcsstelen életéből. Nagyjában és egészében a helyzet itt is ugyanaz volt, mint az előbb említett helyen. Itt is forradalmi dalokra tanították a gyermekeket, megtiltották a templomba járást, a papokkal, vagy apácákkal való érintkezést. *Az is beigazolódott, hogy a felügyelő a legnagyobb bécsi fiut egyszer éjnek idején magához vette aludni*.

Ezek azok a tények, amelyek két szavahihető forrás szerint beigazolódtak. Hogy még mi történt, azt nem lehet tudni, hisz a bűn a sötétséget szereti. Ezekután — anélkül, hogy felelőssé tennők a történetekért a szociáldemokráciától távol álló olasz népet — hálával és köszönettel nyugtázzuk, hogy magyar gyermek nem került olasz földre.

„Göndör a babám!”

Csendélet az emigrált zsidók
közt Bécsben — Göndör (Krausz)
pofonokat ígér Gábor (Grünfeld)
Andornak — „Ne kiabáljon,
maga is meg van fizetve!”

Bocsánatot kell kérnem a jóízű olvasótól, hogy itt hasábokon keresztül hullákkal foglalkozom, amelyek mindenáron fel akarnak támadni. Ezek a hullák jelenleg Bécsben egy-

más hajába kaptak. Eddig közösen köpködtek Magyarország felé s mivel ez a verseny-köpködés kezdett már rossz üzlet lenni, most szembe fordultak egymással és Göndör-Krausz Náthán leköpi Gábor-Grünfeld Andort, Gábor-Grünfeld pedig a Göndör-Krauszt.

Ezt a dobutcai lovagias ügyet még a rendőrposztok is röhögve szokták végignézni s még csak jelentést sem igen tesznek róla, annyira magánügye a fajtának. Hogy mégis visszaélek az olvasó türelmével, annak egyszerűen az az oka, hogy egy percig sem szeretném tájékozatlanul hagyni e hullák felől a közönségnek azt a tekintélyes hányadát, amelyik nem jár Bécsbe és nem szórakozhat e kedélyes becstelenek kabaréjában. Fölvonultatam a hősöket azoknak a kedvéért is, akik Bécsbe járnak nagyszerű luxushajókon és elég gyávák ahhoz, hogy mikor kiolvasták az «Embert» vagy a «Bécsi Magyar Ujságot», akkor lopva a pad alá csusztatják a hajón a lapot, nehogy megtalálják náluk. Ezek a «nemzeti eszmétől áthatott» kíváncsiak édes élvezettel habzsolják a temetőszökevények szenzációit. Részükre Göndör-Krausz és Gábor-Grünfeld züllött tolla jelenti a sajtószabadságot, mindenre kapható lapjuk reprezentálja

a «magyar» sajtót, velük éreznek, velük gondolkoznak és annyi közül sincs a magyar nemzethez, ezeréves hazához, történelemhez, államfentartáshoz, mint a szemétdombnak a Szépművészeti Múzeumhoz.

A bécsi állatsereglet

Csodálatos, hogy a kommün bukása után csupa majomarcu skribler szökött ki Magyarországból. Még csak véletlenül sincs köztük egyetlenegy egészséges testü ember sem. Vezet köztük Gábor-Grünfeld Andor, akinek jellegzetes átmeneti koponyája az ember és a majom közt nagy óvatosságra inti a könnyen itélő szemlélőt, mert igen sok vonás van benne a veszett mopszli kutyából is. Tömpe orra alatt haragos nagy száj csukódik, nyitódik. Ezzel marta meg az Otthonban legjobb barátait, míg végre Egyed Zoltán ki nem rugta a klubból. Körmei kellemetlenül hosszúak, a természetére sem lehet ráfogni, hogy huszárszázadosnak született.

Göndör-Krausz, a buldog nagy mérsároslegény üres vasgolyókkal tornázott a ligetben, mielőtt népbiztos lett. Állandóan vérbenforgó szemekkel járt-kelt Pesten, ő volt az, aki a mellét odatartotta Szász Zoltánnak, mikor ellent mert mondani a diktaturának. Ő kapta be Mácát és Kassákat, akik békés zöldségtermeléssel foglalkoztak egész életükben. Izmaiban biztak valamennyien, mikor köréje sereglettek a világháboru generálisai ellen. Mint a poloskák vették körül ezt a bővérű jaguárt a többi penészvirágok, amelyeknek elrettentő típusa Hajnal Jenő ez a pupos, gacsos, zöldszemű idióta.

Összesen 25—30-an vannak Bécsben ilyen állandóan piszkos galléru, fekete körmű sajtóférgek, akiken soha nem volt egy tiszta ing, akik borzadtak a fürdőtől, a rossz szag járt velük, az utcai nők lakásáról mentek föl reggel a magyar parlamentbe és ott meg mertek állítani minisztert, államtitkárt, püspököt — mindenkit. Csipás volt a szemük, az ujjuk ragadt a tegnapi gyümölcstől, amit az utcán faltak fel. Ezek borulnak most a hófehér papir

fölé, ezek ordítják, hogy ők «magyar emigránsok», ezek védik a diktatúrát, ezek építik a Bécsbe járó lelkekben az «uj Magyarországot» és ezek akarják visszaszerezni azt a szegény területi integritást.

Talán inkább a fürdőbe mennének előbb...

„Még öt percem van!”

A harmónia akkor kezdett megbomlani köztük, mikor a Bécsi Magyar Ujság új gazdát kapott. A lapot *Jollesch* nevű gyáros adta ki, aki *Lázár Jenő* felelős szerkesztő körül csoportosította a pesti sajtó söpredékét. A lapot tisztán üzleti alapra szervezték meg és bevezették a Felföldön és Erdélyben is. A vállalat úgy spekulált, hogy ha a Felföldön cseh koronát, Erdélyben leit kapnak az ujságért, az mindegyik jobb, mint a bécsi rossz korona. A befolyó valutákat aztán Bécsben átváltoztatták osztrák koronákra és így horribilis összegeket nyertek.

Jollesch azonban megijedt attól a véres hangtól, amelyen a kivert kutyák nap mint nap üvöltöttek a lapban és egy szép napon eladta egész üzletét *Braun Márkus*nak.

Braun egy párszor végigment a redakción és összeborzongott, mikor ott látta vakaródnia az íróasztalok mellett Pest minden majmát. Az «urak» nagy megörököződésére kijelentette, hogy nincs benne annyi krisztusi türelem, hogy valamenyiöket elviselhesse. El fogja bocsájtani azokat, akik bizonyos testi-lelki kívánalmakat hagynak hátra a tisztaság és becsület terén.

Lett erre ribillió! *Gábor-Grünfeld* az asztalra csapott és magából kikelve ordított:

— Hogy mer ide betolakodni, maga hitvány fráter, maga fehér bandita! Ledöföm! Ledöföm, ha még egyszer be meri tenni a lábát!

Braun nyugodtan kivette az óráját és azt mondta:

— Nézze *Grünfeld* úr, még öt percem van a pesti gyorsig. Ha addig meg nem változna szerény véleménye rólam, akkor nem reflektálok a szolgálataira.

Azzal faképnél hagyta a tomboló Dob-utcát.

Göndör röhög

A «Bécsi Magyar Ujság» *Göndör-Krausz* szemében soha sem volt tisztességes vállalkozás. Burzsuj-pénzen kreált szenny lapnak tekintette, de nyíltan nem foglalt állást ellene «Az Emberben», mert mégis testvérnek tartotta — hazaáruló testvérnek. Mikor nyilvánvaló lett, hogy a B. M. U. szellemi irányát megakarja változtatni az új tulajdonos, akkor az «emigráltak» két pártra szakadtak. Az egyik elment koplalni *Göndör-Krausz*hoz és ezt énekelte: — Göndör a babám! A másik rész fogcsikorgatva harcot kezdett a látszat megmentéseért.

Ekkor lépett ki *Göndör-Krausz* nyíltan a B. M. U. ellen és «*Röhögők*» címmel megírta a következő emléksorokat Az Emberben:

— Hetek óta hallunk suttogni arról, hogy a B. M. U.-ot megveszik a fehérek. Most azonban a szerkesztőség háta mögött *Jollesch* nevezetű ismert bécsi siber, a lap kiadótulajdonosa végérvényesen eladta a B. M. U.-ot a magyar kormány ügynökének *Braun Márkus* amerikai állampolgárának. Természetes, hogy *Braun* itt csak *Strohmán*. *Braun Márkus* hirdett kivándorlási ügynök egész Amerikában s egészen bizonyos, hogy a B. M. U.-gal is nagy üzleteket csinált.

A Bécsi Magyar Ujság szerkesztőségi tagjai a legnagyobb megdöbbenéssel értesültek arról, hogy *Jollesch* siber ur az ő megkérdezésük nélkül eladta a lapot *Braun Márkus*nak. *Braun Márkus Holitscher* nevű üzletembernek (dr. *Szabó István* fehér ujságíró mecénása) és *Reich Zsigmond petroleumügynöknek* a társaságában megjelent a Bécsi Magyar Ujság szerkesztőségi helyiségében és ott bemutatkozott, mint a lap új tulajdonosa. A szerkesztőség részéről *Gábor Andor* közölte *Braun* úrral, hogy egy lapot nem lehet úgy venni és eladni, mint valami sza-

tócsüzetet és közölte Braun ural azt is, hogy neki, a tulajdonos ur-nak, a lap irányítására semmiféle befolyása nem lehet. Braun ur kifejtette, hogy egyelőre a lap iránya nem fog megváltozni, mivelhogy ő most visszautazik Budapestre és ha meggyőződik róla, hogy valóban van Magyarországon fehér terror, akkor a Bécsi Magyar Ujság még szélsőbb irányt követhet, mint most. Ha ellenben — füzte tovább Braun Márkus — ő arról győződne meg, hogy Magyarországon nincsen fehér terror, akkor természetesen a Bécsi Magyar Ujságnak is *változtatnia kell az álláspontján.* Nagy lett erre a szerkesztőségi tagok megrökönyödése. Könnyen elképzelhető, hogy milyen lesz a Bécsi Magyar Ujság politikája a legközelebbi jövőben. Mint egészen jellemző dolgot, csak azt említjük még fel, hogy az új tulajdonos *Lázár Jenő* felelős szerkesztő háta mögött tárgyalásokat folytat a szerkesztés átvétele céljából *Lázár — Miklóssal.* Szóval sokorópátkai Lázárt akarják szerkesztőnek megtenni.

„Ha szükség lesz rá...”

Mi sem természetesebb, mint az, hogy erre a leleplezésre a B. M. U.-nak is meg kellett szólalni. Egy héten keresztül a lap élén vastag fett betűkből egy nagyképu *Nyilatkozat* lebegett, amelyet a B. M. U. szerkesztősége irt alá. Ebben a manifesztációban *Gábor-Grünfeld* a következőket mondja:

— Hetek óta hire jár Bécsben annak, hogy a Bécsi Magyar Ujság tulajdonost cserélt és fehér kézre került. Ezzel szemben a Bécsi Magyar Ujság szerkesztősége kijelenti a következőket:

A Bécsi Magyar Ujság részvényeit a régi tulajdonostól valóban új tulajdonos vette át. Hogy ki a Bécsi Magyar Ujság részvényeinek bármikori birtokosa, az a Bécsi Magyar Ujság olvasói számára azért lehet mellékes, mert a Bécsi Magyar Ujság szerkesztősége számára is tökéletesen mindegy.

Majd elmondja, hogy ők a «fehér terror országa» ellen küzdenek és jaj annak, aki őket ettől a szent céltől el akarja téríteni.

— Mindaddig mondja tovább a Nyilatkozat, míg a B. M. U. e lap hasábjain ennek a célnak ellenkezőjét ki nem jelenti — *s ha szükség lesz rá, meg fogja tenni (!?)* — a B. M. U. célja, hangja, szelleme és tisztessége (?) nem változik.

Pont.

Göndör — 36. Rác Laci

Ki tudja mit értettek Gáborék az alatt, hogy ha szükséges lesz a célt megváltoztatni!... De Göndörnek ez elég volt arra, hogy most már rátaposon «Az Ember» konkurrens lapjára. Nekiment mint egy vadállat. Gyilkos cikkeket irt Az Emberben a gerinctelen burzsuj Gábor ellen, lipótvárosi hólyagnak nevezte, ökörnyálnak, cipő-saroknak, szivaácsnak, bérautónak, sorra vette vizizü kupléirodalmát és kimutatta, hogy aki így el tudja adni magát egy «fehér» kiadónak, az a Lipótmézón született.

Gábor-Grünfeld nem maradt adós. Azt irta Göndörrel, hogy ami a cigány-primások közt 36. Rác Laci, az Göndör az ujságírók közt. Hentesnaturalista. Bóg belőle a szomjuság az intelligencia után.

Göndör-Krausz redakciója fütykösöket vásárolt s a Ringen megtámadták a B. M. U. munkatársait. A támadás nem végződött sebesüléssel, mert Gáborék megfutottak. Följelentették Göndört, hogy a «fehér tisztekekkel meg akarta veretni őket».

A komisz rágalomra Göndör-Krausz minden ősi vére fellázadt. Kijelentette emberei előtt, hogy most már egyedül végez azzal a csirkefogóval (Gáborral). Halálra keresi mindenütt Bécsben és nyiltan hirdeti, hogy kipofozza Ausztriából azt a degenerált majmot. Másnap Gábor-Grünfeld irt egy cikket «*Ne kiabáljon!*» címmel, amelyben ennivaló őszintességgel elmondja, hogy mire való ez a testvérharc? «Hiszen maga kollega ur — írja, egész szépen keres, ne utazzon az én szerény kenyeremre. Majd ha magának is villája

lesz a Svábhegyen, amelybe nem tud innen hazamenni, akkor egész másképp fog gondolkozni. Látja, én úgy szeretnék hazamenni, mint a kutya, de nem tudok magától, mert folyton ordít, hogy magának nem kell salvus konduktus! Nekem kell a kutyafáját, mert villám van, mert most nyitnak a kabarék Pesten és itt megdöglöm a maga rémes marhaságaiba.

— Ne kiabáljon Kollega ur, maga is meg van fizetve, jó cseh pénzt kap, nekem is adnak, Pogány adott tegnap is ezer rubelt — hát mi fáj magának? Hogy beadtam egy kicsit a derekamat ennek a szimpatikus libakereskedőnek, Braun Márkusnak? . . . Ez fáj magának? . . . Akkor forduljon fel!

Igy ök! . . . Istenem, vajjon hol hozták be őseink magukkal ezt a két fenegyereket? . . .

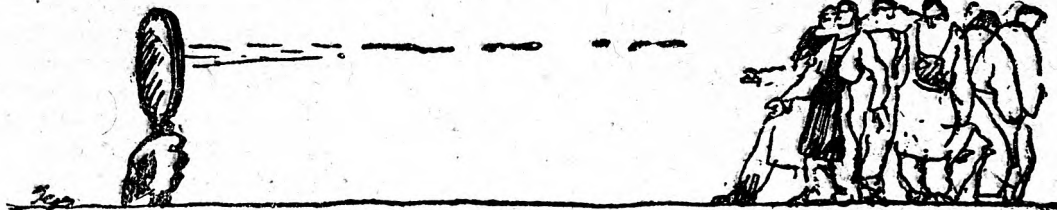
Napfürdő és holdfürdő

A napfürdő délelőtt 11—2-ig van. Ekkor kifekszenek a kőgátra a fiatal emberek intenzív színekben, piros és kék uszónadrágok-

ban és a bennük megmaradt pogány vágygal imádják a napot, a lányok pedig, akik szőkék és halványak, hasonlóan nekidülnek a hőségnek és udvaroltatnak maguknak a sugarakkal. Majdnem mind ismerem őket. Ez a balatoni fürdőhely egész művészko-

niát szállásol el. A barátaim ezek a szerecsenek, akik télen a lámpa glóriájában irnak. Most alig látni rajtuk, hogy kicsodák. Egy sörényes zeneszerző, akinek ideges és heroikus ütemeit tavaly a szimfonikusoknál hallottam, tar koponyával fekszik itt, mint egy hős, dagadó bronzmellel, feszülő vasizmokkal. Amott egy festő, mint egy római harcos. Itt a tulfinomult esztéta, egy barbár keménységével. Láthatóan örülnek a változásnak. Órák hosszat fekszenek és izzadnak és szomjuhoznak, hogy csak egy árnyalattal is barnuljon az arcuk. Amint előttem van ez a sok-sok arc a napsugár ecsetje alatt, a fotográfus másoló rámaít látom, az érzékeny papirokat, amelyeket csak a nap ragyogtat fel az élet egészséges színeiben és arra gondolok, hogy talán ők is tökéletesen életképes, egészségesebb lelket, egy új fotográfíát várnak a természetből. Egyszerre beleugranak a tóba és eszembe jut a fotográfus aranyfürdője. Ők mostan egy új képet fixíroznak. Át kell alakulniok teljesen. Le kell vetközniök mindent, a szokásokat, a művészi cafrangokat, a ruhát, az inget, a régi bőrüket, a beteges városi színiüket is. Hatalmas vágy ez. Az ember szeret öltözködni. Valami öltözködési mánia sarkalhatja őket arra is, hogy új színt kapjanak. Valahogy szabadulni akarnak a multtól. Megfigyeltem a nyaralókat s ezen a ponton mindegyiket egyformának találtam. Játszanak és az ellenkezőjét játszik annak, ami az életük. Minden nyaraló: színész. A virilista az erdőben kés és villa nélkül ebédel, a kis masamód beül a grand hotelbe és vasárnap este családjával együtt elpezsgözi az összekuporgatott filléreit. Logikátlanok és boldogok. Fel-tűnt egy hipermodern leány, aki most simán fésüli a haját és Jókai-regényeket olvas. Azok pedig, akiket a szín-

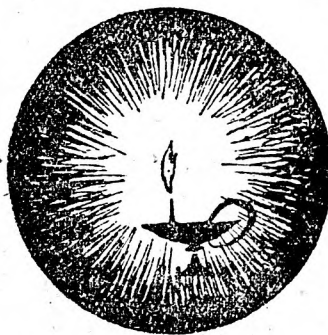
házakból, a hangversenytermekből ismernek, az atléták dresszét öltik magukra. Olyan édes egyszer játszani, hogy mások vagyunk, erősek, boldogok, szabadok és édes a napfürdő után gázolni a kavicsot és a férgeket, barbáru a fejünkbe csapni szalmakalapot, mint egy sisakot.

Este pedig 11-2-ig van a holdfürdő. Ennek is van közönsége. Az, amelyik nem volt ott a napfürdőben. Ilyenkor a művészek a fáradságtól részegen horkolnak a párnákon. De kimásznak a partokra mindazok, akiket délelőtt hiába kerestem. Leülnek a padokra, a fübe, a homokba, a jegenyefák közé és süttetik arcukat az ólomfényű holdvilággal. Azt akarják bizonyára, hogy kicsit megfehérljön a piroszopszág arcuk és puhuljon a kerges lelkük és köd lopódzzék nagyon is határozott, merész és éles szemekbe. Ők is kurát tartanak. Az idő néha nagyon kedvez nekik. Láttam egy ilyen estét. Felhők között emelkedik a hold. A tó az ezer-egyéj tündérvjátékait játssza. Messze, valahol a tihanyi partoknál, ahol az echo alszik, világoszöld visszfényben tündököl a víz és a badacsonyi szőlőhegyek felől idetévedt szél énekhangokat, illatot, bódító neuraszténiát hoz. A társaságot csak a cigaretták és a szivarok kis lámpásai világítják meg. Látom azonban, hogy mind egészségesek és tultápláltak. Hallom, hogy mind érzélgősek. Egy borügynök el van ragadtatva a természet szépségeitől. A politikus, aki egész évben ezeket kileste és leleplezett, erre az estére lágy parfümöt locsol az atillájára, a költészetet dicséri és fejét ajultan tartja a beteg égitest felé. Egy sikkasztó az idealizmusról beszél. Egy panamista könnyezik. Egy vénlány nyavalyatörős verseket dadog. Így várják az éjfélt. Ekkor a hangulat tetőfokára hág. A villákban kilobbannak az ablakok, a kerti lámpákban csonkig égnek a gyertyák és csak az ég világít. Összeolvad az éj és a tücsökzene, a békakuruttyolás és a holdfény, a víz és a cigaretták illata. A szentimentalizmus tobzódik. Hallhatóan emészt az egész társaság, viharosan,

mennydörgésszerűen forrong a gyomrokban a dus vacsora. És sirnak az elérzékenyedéstől. Egy hájfejü képviselő kéjesen forgatja hyppopotamus-szemét. A kalmár felesége lassan kitarja karjait. Szintelen és hervadó szája, amely valamely hernyóhoz hasonlít, megindultan mozog, reszket a deres parókája és aranyfogai csillognak a holdfényben. Egy vasgyuró is tántorogva áll a gyönyörűségben. Mind-egyik között azonban egy budapesti füszerkereskedő viszi a főszerepet. Kidülled a nádszékéből. Átadja magát a poézis varázsának. Mély meggyőződéssel sóhajt. Arcán iszonyu könnycseppek gördülnek. A hold pedig megüzüstözi, glóriába fonja a nadrágtartóját és a kidüllesztett hasát.

Sonolot

Liszt Ferenc a zsidókról

Mikor a zsidók büneik számonkérése elől még mindig az állliberalizmus, hamis humanizmus sokfelé forgatható köpenye alá menekülnek,

mikor felekezeti üldözésről panaszkodnak ott, ahol a jogos faji önvédelem kezdett öntudatos munkába: semmiképpen sem lesz érdektelen föleleveníteni Liszt Ferencnek, a híres magyar zseninek, a zsidókról szóló klasszikus szentenciáit. Liszt Ferencet igazán nem lehet sem elmaradottsággal, sem szűk látókörű sovínizmussal, «vadmagyarság»-gal, reakcióval vádolni s ha hozzávesszük még, hogy akkoriban, mikor a cigányokról írott világhírű munkája megjelent, a zsidókérdés korántsem volt annyira akut, mint most: kétsze-

Szindler

res sulya és maradandó értéke van minden szavának.

Összevetvén a két világgá kóborolt fajt, a cigányt s a zsidót, így ír a zsidókról:

«E másik száműzöttek is bolyonganak ország-világban, majd szenvedve, majd üldözötve, majd türetve, majd zavartatva: de mindig egyesülve, vagy inkább szilárd tömegbe olvadva, maka csul ellenszegülve más hitelv tanainak, mint az övék, más törvény jótéményeinek, mint az övék, mivel övék a legelső hitcikk, a legelső törvény! Az izraeliták — igaz — tizennyolcszáz év óta ugy tekintetnek, mint elátkozott nemzet; gyalázat, méltatlanság, rágalom tulbőven hullott rájuk. De gyűlölettel fizetnek a becsmérlésért, haraggal a méltatlanságért, jajjal a gyalázatért, bosszuval a rágalmazásért. Elfogadják a helyet, melyet nekik a keresztény polgárisultság kimutat, de magukon áll átváltoztatni döglétes szemétdombjokat a szerencsétlenség és veszélyek tüzhelyévé és onnan terjeszteni elnyomóikra egy nevezhetetlen, sehol nem található és megfoghatatlan kütég ragadó nyavalyáját, mely olykor csontjuk velejéig eleszi őket.» (Mintha csak a bolsevizmust konferálta volna be a Mester.) «Ha később ki találják üzni penészes kamrájokból, hol kincseket halmoznak rakásra, melyekkel meg tudják mérgezni üldözőiket és azok elbolondítóit, kiballagnak; másuva hurcolva ugyanazon méz alá rejtett epét, képmutató gyűlölséget s ugyanazon kérlelhetetlen terveket. Mindenütt, ahová befészkelik magukat, nem elégsznek meg azzal, hogy a földből veszik táplálékukat a benszülött nép rovására, de ennek lehelete gőzéből látszanak szürcsölni s gyümölcsseinek nedvéből színi a tudományt, hogy tartsák meg a végzetes felsőbbiséget azok felett, kik őket határaikra bocsájtották.»

«Egyszerre belátták, hogy elegendő e társasághoz a parazita növények ezer fonadékával kapaszkodni az életnedvek kiszívására. A szenvedély géniuszával léptek a kereskedés és ipar hullámozó terére, lemondtak az erő követeléseiről és gyöngeséggel fegyverkeztek. Elbucsuztak a hősi bátorságtól, hogy az

értelmiség nevében megutálják és megvetették a megvetést, melyet kislelkűségök és fősvénységükre szórtak. Meghunyászkodtak, csusztak-másztak, engedték magukat lábbal tapodni, elfogadták az anyagi erőtlenség minden rossz következtetéseit. A lengyel zsidó, ki még napjainkban is odatartja hátát a dühbejött nemes nádpálcájának, ezt mondván: «üssön, üssön», de gondolatában hozzátéve: «drága készpénzzel fizeted te ezt nekem» — folyvást engedelmeskedik e nép hagyományos elvének, mely az ő magyarázata szerint, *vallásából folyván, megengedi, sőt jóváhagyja ellenségének gyengítését oly eszközök által is, mint a csalás, vagy erőszak. Fogat fogért, mondá Mózes; gyűlöletet gyűlöletért, ismétlik szívök mélyében. Elnyomóikat elszegényítik, lealázóikat megcsalják, mivel ugy tekintik őket, mint egykor a filiszteusokat, ammonitákat, madianitákat, amalekitákat: mint idegen bálványimádó, az Urtól elhagyatott, született ellenségbelit, ki előbb-utóbb az ő martalékuk s kit nemcsak megengedhető, de dicséretre méltó dolog megcsalni, kifosztani, megutálni.»*

Majd nagyszerű röntgenszemmel látja meg a zsidóknak a földhöz való viszonyát:

«Bizonyos habonás félelem, hogy ne mondjuk: irtózat, nem engedi meg nekik, hogy az ekéhez nyuljanak olyan szántóföldön, amely nem az ő örökségük. De szívesen szántatják fel a maguk hasznára és szokják megfizetett munkások által hasítottani a barázdákat. De erre is alig nyernek csak rövid ideig tartó engedélyt, hogy abból hasznot huzzanak. Ez örökké lóto-futó nép, mely mindig örömelebb kiköltözik, hogysen átváltozzék, nem hagy el magától valamely vidéket, mig csak egy learatni való kalász van, mely felett alkudhatik, egy réz dénár, melyet megszerezhet, egy csepp pálinka, mellyel egy csepp vért megvesztegethet — hasonlóan ama nyájához, melyek az utoisó fűszálal lekoppasztják a legelőt.»

Később felséges párhuzamot von a zsidó és keresztény morál között:

«Nem híven a Názáretiben, mivel olyan országot ígért nekik, mely nem e világból való; szívóssággal várják ama

Messiást, ki uralkodást és élvezetet enged nekik *e világon*, és olyan kéjeket, minőkkel Salamon torkig lakott, a hus, büszkeség, pompa és dicsőség kéjét, örökké mosolygó természetet, szünet nélküli dáridókat, bódító táncot, feslett dobzódást, hatalmas kíséretet — ama titokteljes üdvösség helyett, melyre csak a halál sötét és rejtélyes kapuján át jutunk el.

Napjainkban e nemzet, melynek neve még mindig a legutálatosabb rosszhiszem és kapzsisággal egyértelmű, kivált a nagy városokban külsőleg oly körülmények közt él, melyek homlokegyenest ellenkeznek azon gyűlöletes üldözésekkel, miknek századok folytán ki valának téve, ez élelmes nép nem kénytelen többé elrejtteni gazdagságát irigy szemek és tolvaj kezek elől; haragjuk hült kétségkívül s valószínű, hogy a boszúról megfélemedtek. Mindezek dacára — noha nehezen találónk valami nyomát azokban, kik polgárisultságunk örömeiben jelenleg teljes részt vesznek s tele marokkal szórják a jótétét mindent szegényre — úgy tetszik nekünk, hogyha valamely végzetes és előre nem látott szerencsétlenség miatt kiesnének a kegyből, elég héber vér maradna még ereikben a puszták napja alatt fölpezsdült ama vérből, melyet Jákob öntött tizenkét fiának szívébe, hogy még egyszer — mint az Egyiptomból meneküléskor — méltatlan zsarnokaik elsőszülötteinek halálán, mint valamely szent vendégségen gyönyörködjenek.»

Ime a zene nagymestere ebben a vérvádban ráihletódott a zsidóság szívós politikai térfoglalásának «eljävendő zenéjére».

Mint egy sötét rapszódia akkordjai, úgy feketélnek ezekben a súlyos szentenciákban a kort túlélő igazságok.

Nem árt a képmutató méltatlankodás jiddish-kórusába belesüvöltetni ezeket a klasszikus lélekből fakadt klasszikus megállapításokat.

A nagy ember az igazságaiban nagy igazán.

(Szem.)

Hol késik a tőzsde-reform?

Mintegy harminc esztendeje, hogy a tőzsdék működése nyomán beállott pusztítások miatt heves harc indult meg Középeurópában az intézmény ellen. Nem mutatkozott szüksége ennek Amerikában, Angliában és Franciaországban, ahol a közgazdaság minden részében a nemzeties elem dominál s «a nagy egész» reális szükségletéhez alkalmazkodva fejlődtek, alakultak ki a tőzsdék is. Másként Németországban, Ausztriában és Magyarországon. Minél inkább közeledünk t. i. kelet felé, annál jelentékenyebb részét képezi a tőzsdéknek — Napoleonjaiktól, közvitézikeig — a határokon tulról beszivárgott elem és annál szembetünőbb az intézmény működésének eltérése tulajdonképeni rendeltetésétől.

A tőzsdéknek objektív értékmérőknek kellene lenniök, voltaképen pedig játékbarlangokká fajították el azokat a mult század végetáján középeurópaszerte. A németek, bár náluk aránylag legkisebb volt a baj, ismételten radikális reformnak vetették alá a tőzsdéket. A német közgazdaság annál egészségesebb lendületet vett, olyannyira, hogy irigyeket s ennek révén ellenségeket szerzett magának a tulságig. Ausztriában is történt némely, valamenynyire hatásos intézkedés, s tényleg természetesebb is ott a vagyoneleszlódás, mint mifelénk. Csak Magyarországon, ahol legsúlyosabb az állapot, mert a tőzsde szivattyu itt a vagyonoknak korlátolt számu bizonyos pénzszekrényekbe vezetésére, — csak nálunk bízták a köz érdekében égetően szükséges reformálást — magára az «autonom» tőzsdére: operálja meg önönmagát! Természetes, úgy csinálták, hogy

Sundolat

ne fájjon. Valóságos szégyenünk, micsoda átlátszó mesterkedést üztek a tőzsde változatlanmaradásának érdekeltjei csak legutóbb 1917 őszén is, «tőzsdereform-akciónak» nevezett manővereikkel. Mégis sikerük volt. Sajtójuk heteken át a legnagyobb komolyság látszatával tárgyalta az ugynevezett reform ügyét. Ugyanekkor közgazdaságunk — valóban összeférhetetlenül érdekelt — «vezetőinek» hatáskörébe utalták az ügy rendezését szakértő minisztereink. Természetesen csakhamar elhallgattak valamennyien: sajtó, kormányférfiak és tőzsdevezetőség. Blöff volt a tőzsdetanács önszántu reformtervezete, hozzátartozott a tőzsdetagok szenvedélyes összekoccanása tanácsukkal, — a figyelem lekötésére szánt, az akkori sajtótól sip- és dobkisérettel támogatott blöff volt, az egész. Maradt minden változatlan és máig sem kérdezte sem tanács, sem a tagok, ami csak természetes, de hüvelyknyi miniszter sem, hogy mi lett abból a nagy hühó közt vajudott «reformból», ami, ha meg is valósítják vala, akár a tőzsdevezetőség, akár a tagok propozíciója szerint, miután a dolgok mélyét egyik sem érintette, tőzsdereform bizony csak nem lett volna. Egy percig sem volt komoly ez az akció. Bevált szokásuk szerint most is egyszerűen pokrócot dobtak száguldó szánjukból az üldöző farkasok közé, hogy utat nyerhessenek. A tőzsde elleni támadások azóta elültek és soh'sem tobzódott nálunk oly vadul és háborítatlanul a rendeltetésétől messzire eltávolodott ez az idegen szervezet mint most, amikor a «kinövések»-nek szabállyá vált «nyesegetése» után végre a *rákfene gyors és alapos kiirtását vártuk.*

Tény, hogy a tőzsde reális üzletre is felhasználható, de csakis oly értékeknel, amelyekben nem folyik

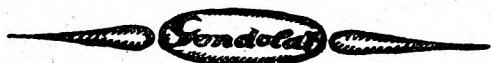
játék. És ezt használják fel a rava-szok arra, hogy játékbarlangnak mentsék meg a szervezet egészét. A tőzsde *valódi gazdái* — részben lemult, másrészt most is babéért tányérozó «közgazdasági büszkeségeink» — és pártfogóik «nemzeti veszedelem» felidézöiként bélyegezték meg azokat, akik nálunk a tőzsde (szerintük egyszerűen «a tőke») ellen intézkedéseket követeltek. Folytatható tehát egy szemernyi reális üzlet mellett tizezerszer akkora játék, melynek bünös botránya láttára a tőzsde értékmérő szerepéről beszélni valóban nevetséges! Dörzsölik a mérő higanylapdacsát és vad orgiáikra csábítandó a legszeleesebb köröket, huzatják talpalá a szívük szerint való sajtóval: amikor áremelésre, «hossz»-ra van szükségük — és lehűtik rémhirekkel, vagy akár csak a való reális feltárásával a higanyt, amikor áresés, «bessz» az irányuk. Ilyenkor, a beállott romlás pusztulás láttán az országon végigfutó felháborodás idején, önzetlenségtől rezgő hangon, krokodilkönnyeket hullajtva, szemére hányják a tőzsdének címezett fosztogatóhelyiség *tulajdonképeni gazdái* az ő becsábított és közégeik által kizsebelt vendégeiknek, hogy miért is jöttek ők, a «hivatlanok», feléjük? . . . No, no, mondják ezt az urak nemesak az orgia rémes vége után, hanem néha *előtte* is: interjuban vagy cikkben, közvetlen a gondosan felhizlalt árfolyamok szépen elrendezett és megzavarhatatlanná tett leületésének napja, tora előtt. «Figyelmeztetnek», moralizálnak, amikor már késő és hasznát már senkisésem veheti! . . . S a legfurább az, hogy sikerült felebezhetetlen ítékezésnek állam-érvényes pallosjogát is megszerezniök a köz ellen játékbiroságuk számára, mely a *tőzsdei tagok köréből választott tanácstestületből* alakul.

A tőzsde mai mivolta mellett nem lehet elkülöníteni a legitim üzletet az irreálistól. Addig fogják tehát fosztogatni az ország megtollasodott-jait (fordított «numerus» szerint), amíg lesz kit!

De, hogy is adhattak csak üzlet-emberek egy egyletének autonómiát, a legnagyobb mértékben közérdekű, országos intézmény vezetésére, kezelésére és ráadásul még pallosjogot?!...

Elég volt a szemfényvesztő finánc-liberális jelszavakból! A multnak kell átengedni az egész intézményt, autonómiástól, önbiráskodásostól. Üljenek össze a hivatottak és keressék, hogy mi módon lehetne rendes, célszerűen berendezett vásárt létesíteni értékpapírok meg gabona és egyéb termékek számára. Igazán nem lesz boszorkányság eltalálni a helyes megoldást, amelynek végrehajtását ebben a «demokratikus» világban bizonyára még p. o. a Közteleknek sem mernék kiváltságává tenni. *Mennyivel kevésbé* maradhat tehát «autonom» dolga a tőzsde az azt jelenleg birtokló, összeverődött jöttmentek társaságától ellepett egyesületnek.

(h)

Mennyibe kerül egy patika?

Az a sok visszaélés, mely a multban a gyógyszerértárijogok kormányozása körül burjánzott, évtizedek óta keseríti az alkalmazott gyógyszerészeket. Kormányok jöttek, kormányok mentek, de az anomáliákon

egyik sem segített s a patikajog továbbra is megmaradt kortesszolgálatok jutalmazásának. Ehhez járul, hogy az 1876. XIV. t.-c. — mely a gyógyszerértári ügyet rendezte, — egyik pontjának segítségével a voltaképen el nem adható patikajogokkal ma már nem is burkolt, visszatartó vásárt üznek. A gyógyszerértári jogot ugyanis a ministerium közös és indokolt kérvény alapján egyik gyógyszerészről a másikra átruházhatja, de arról természetesen nem szabad tudnia, hogy az átruházás voltaképen közönséges vásár. A vevő az átruházást papíron ingyen kapja, de fizet aztán a berendezésért ma már mesébe illő összegeket. Így egy jobbforgalmu pesti patikát 1,000.000 K alul venni nem lehet, sőt vidéki gyógyszerértárakért is elkérnek 5—600.000 koronát. Ilyen körülmények között természetesen a szegényebb sorsu alkalmazott gyógyszerészeknek nincs kilátásuk az önállóodásra.

Mindezek a dolgok, továbbá az a tény, hogy az alkalmazotti fizetések a megélhetési viszonyokkal távolról sincsenek arányban, arra kényszerítették a dolgozó gyógyszerészeket, hogy egyetlen testületük az Országos Gyógyszerész Szövetség kebelében nagyarányu reformtörekvéseket indítsanak meg.

Mindenekelőtt kívánják a gyógyszerészi kamarák felállítását, amelynek segítségével védekezni lehetne a pályát előzőnlő kalmárok ellen. A kamara fegyelmi jogánál fogva gátat vetne a tisztességtelen verseny, a közönség meglevesztését célzó reklám és az értéktelen gyógyszerkülönlegessé-

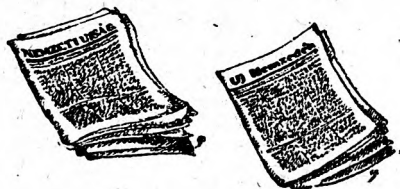
gek áradatának. Ezenkívül pedig kényszerítene a tulajdonosokat, hogy jövedelmük arányában tisztességesen dotálják alkalmazottukat.

A kamara felállítása mellett fő-kívánsága még az alkalmazott gyógyszerészeknek a gyógyszerertári jogadó-mányozás mielőbbi megreformálása.

A Szövetség minap megtartott közgyűlése egyhangulag a mellett foglalt állást, hogy a gyógyszerertári jogok minden anyagi megterhelés nélkül szukcesszive visszaszáljanak az államra, miáltal az üzérkedés lehetősége egyszerűsmindenkorra megszűnne. A megüresedő jogok haszonélvezete nyilvános pályázat útján volna adományozandó a legtöbb szolgálati évvel bíró folyamodónak. Ezáltal nemcsak az öreg s most reménytelenül dolgozó alkalmazottak jutnának biztos megélhetéshez, de a vidéki — falukba eltemetett — gyógyszerertártulajdonosoknak is megadatna a lehetőség, hogy gyermekeik neveltetése céljából valamikor városba kerüljenek.

A tervezett reformoknak meg lenne azon üdvös hatása, hogy a gyógyszerertárakból a töke kiszorulna, s mivel azok tulajdonjoga az államot illetné meg, a szociális népegészségügy követelményeinek megfelelő olcsóbb gyógyszerellátás lehetősége állana be.

Okos tervek. Vajjon megvalósulnak-e?

Most jelent meg!

DÉNES GIZELLA MECSEKI CSEND

cimű novelláskönyve. Ára 24 kor.

Az első sortól az utolsóig fogvartartja az olvasót. Pompás fordulatok a női lélek világából.

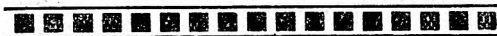
Kapható:

A Központi Sajtóvállalat

könyvkereskedésében

Budapest, IV., Duna-utca 6. szám

(Klotild-palotában, a Belvárosi kávéház mellett.)

Legújabb könyvek.

Szépirodalmi művek:

Arató E.: Tavasz requiem	K 13.20
Bangha B. S. J.: Magyarország ujjaépítése és a kereszténység	« 35.20
ifj. Gryneas: Isten hozzád! szózat az életbe lépő s az iskolától bucsuzó ifjúsághoz	« 13.20
Komáromi J.: Mit busulsz kenyeres	« 30.80
Majorné Papp M.: Allj meg Horthy Miklós	« 22.—
Zsilinszky E.: Nemzeti ujjaszületés és sajtó	« 16.50
Serao M.: Bocsánat	« 55.—
Williamson E.: Lord Loveland	« 55.—
Williamson E.: Titokzatos történet	« 39.80

Gazdasági művek:

Kisgazdák könyvtára; I. füz. Tyuktenyésztés	K 5.50
II. füz. Házinyultenyésztés	« 5.50
Bernátsky: Veteményes kert	« 22.—
Molnár István: A gyümölcs értékesítése	« 23.20
Kukuljevic: Védekezés a ragadós állati betegségek ellen	« 13.20
Rechinbach: A gabonatermés fokozása	« 13.20
Pettenkoffer: A jó pincegazda	« 13.20
Dr. Seyfried: A gazda mint üzletember	« 6.60

Kapható:

A Központi Sajtóvállalat

könyvkereskedésében

Budapest, IV., Duna-utca 6. szám

(Klotild-palotában, a Belvárosi kávéház mellett.)

Szondolat

FINOM ZONGORÁK

óriási választékban.

STERNBERG

zongoratermei

BUDAPEST, VII. KER., RÁKÓCZI-ÚT 60. (Saját palotájában.)

Bel- és külföldi illatszer,
pipere, háztartási, gazda-
sági és fényképészeti cik-
kek állandóan raktáron.

Postán is szállít utánvétellel:

RADÓ

„Madonna“

DROGÉRIA

Budapest, VII., Thököly-ut 7. szám.

RÉZGÁLIC legprimább, sötétkék
kristályos 1 kg. K 40.—
RAFFIA, 1 kg. K 60.—
Kénpor kénporozáshoz, 1 kg K 23.—
Kénlap K 40.—, Vörösrézéből készült
permetező, mosóüstök, pálinka-
főzőüstök, forrasztó pákák nagy
választékban raktáron.

Szontágh Pál

Telefon
József 99-44.

rézárnyár
Budapest, IX., Üllői-ut 19.

DIDO
FOGKRÉM

NE FOGADJON EL MÁST, CSAK

1000-JÓ

védjegyű csomagolt

FÜSZEREKET

mert ezek valódisága elismert.

Minden jobb üzletben kapható.

Brilliánst,

gyöngyöt, aranyat, platínát és
ezüstöt horribilis áron vesznek

Telefon
József
52-64.

Singer Testvérek

VII., Rottenbiller-u. 24.

BÉRAUTÓK

Cimre
figyelni

nyitott, csukott, elegáns kocsik
külföldre, vidékre és a városban
bármely időben kaphatók a

Király Automobil R.-T.-nál

Budapest, VII., Király-utca 11.
TELEFFON: József 124-01, 124-02, 124-03.

NAGY ÉS VÉRTES

Telefon:
125-34

R.-T.

Telefon:
125-34

amerikai iroda-
berendezési-
vállalat

Budapest, V., Arany János-u. 20.

Közvetlen
behozatal.
Svédbutorok
Eredeti ame-
rikai buto-
rok. Egyes
darabok, va-
lamint teljes
iroda- és
bankberen-
dezések.

BALATON-LELLE

Szálloda és Penzió

Kellemes magas park a tó part-
ján. Csónakpark. Lawn-Tennis.
Telefon. — Bérlet: FÖRSTER
KONRÁD, Budapest, III. ker.,
Zsigmond-utca 50. szám. ☐

Poloska- és molyirtást

garanciával végez

FISCHER VACUUM R.-T.

VII., Dob-utca 90. (Saját ház.)
TELEFON: József 10-72 és
József 60-88.